

30.4.2018

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntöne

hallituksen esityksestä 15/2018 liittyen maakuntien arvonlisäverokustannusten korvaamista ja eräitä rahoitusratkaisuja koskien

Esityksessä esitetään maakuntien arvonlisäverokustannusten korvaamista erityisellä talousarviomenettelyllä tilanteissa, joissa toiminta on arvonlisäverodirektiivin mukaan vapautettu arvonlisäverosta tai toiminta jää arvonlisäveron soveltamisen ulkopuolelle.

Kuntaliitto on valmistelun aikana pitänyt ensisijaisena mallia (hallituksen esityksessä toinen vaihtoehtoinen malli), jossa kaikkien toimijoiden osalta korvaus olisi perustunut toteutuneisiin arvonlisäverokustannuksiin. Näkemyksemme mukaan kilpailuneutraliteetti eri toimijoiden välillä olisi toteutunut parhaiten kyseisessä mallissa. Pidämme myös nyt esitettyä mallia lähtökohtaisesti toteuttamiskelpoisena, mutta kilpailuneutraliteetin kannalta vaativammaksi toteuttaa, sen vaatiessa piilevän arvonlisäveron määrän selvittämistä eri palvelukokonaisuuksissa.

Esitetty arvonlisäverokustannusten korvaus perustuu maakunnan toteutuneisiin ja ilmoittamiin arvonlisäverokustannuksiin. Lisäksi maakunnille esitetään verottomien sosiaali- ja terveydenhuollon hankintojen osalta 5 prosentin laskennallista korvausta. Korvaukset maksettaisiin kustannuksen syntyhetkeä toiseksi seuraavan kuukauden valtion rahoituksen maksamisen yhteydessä. Lakimuutosten esitetään tulevan voimaan 1.1.2020 ja arvonlisäverokustannuksia korvattaisiin siten ensimmäistä kertaa maaliskuussa 2020 siltä osin, kun kustannukset ovat syntyneet 1.1.2020 jälkeen. Lakiesitysten perusteella maakunnat perustetaan kuitenkin jo 1.7.2018.

Valtiovarainministeriö on lainvalmistelussa lähtenyt siitä, että valmisteluvaiheen arvonlisäverokustannukset korvataan maakunnille erikseen. Tämä ei ole kuitenkaan näkynyt maakunta-valmisteluun varattujen varojen mitoituksessa. On myös ristiriitaista, että maakunnille luodaan erillinen arvonlisäverokustannusten korvausjärjestelmä, joka otetaan kuitenkin käyttöön vasta puolitoista vuotta maakuntien perustamisen jälkeen, vaikka maakuntien toiminta perustuu alusta lukien 1.1.2020 alkavan toiminnan valmisteluun ja mahdollistamiseen.

Katsomme, että valtion tulee korvata maakuntien arvonlisäverokustannukset erikseen jo valmisteluvaiheessa maakuntien toteutuneiden arvonlisäverokustannusten perusteella.

Arvonlisäverokustannusten suhteellinen määrä valmistelukustannuksista tulee olemaan huomattava kustannusten muodostuessa pääosin arvonlisäverollisesta toiminnasta kuten ICT-hankinnoista. Arvonlisäverokustannusten osuus tulee kuitenkin vaihtelevaan maakunnittain riippuen toiminnan organisointitavasta. Siten ainoa oikea kulujen korvaustapa on toteutuneiden kustannusten mukainen euro eurosta. Koska maakunnilla ei ole arvonlisäveroista vähennysoikeutta, niin valtion arvonlisäverotulot kasvavat vastaavasti ja valtion kannalta korvausmenettely on kustannusneutraliteetti myös valmisteluajalta, kuten hallituksen esityksessäkin on todettu tilanteesta 1.1.2020 jälkeen.

Lakiehdotuksen mukaan arvonlisäverokustannukset korvattaisiin maakunnille ensimmäisen kerran maaliskuun 2020 valtion rahoitusosuuden maksamisen yhteydessä. Katsomme, että jos varsinaista arvonlisäverojen korvausjärjestelmää ei voida ottaa käyttöön vielä 1.7.2018 alkaen, niin arvonlisäverokustannukset tulee kuitenkin korvata maakunnille erikseen ilmoitusmenettelyyn perustuen korkeintaan 2 kuukauden viiveellä kuten varsinaisessakin korvausjärjestelmässä (ensimmäinen korvauserä siten syyskuussa 2018 muun rahoituksen yhteydessä).

SUOMEN KUNTALIITTO

Jukka Hakola
Kehittämispäällikkö, Verotus